

dækker hinanden, saaledes at endog Forsendelse af Metal kan blive nødvendiggjort. Men endnu langt stærkere vil saadanne Forskelligheder selvfølgelig fremtræde under Krigsforhold.

Det er Krigen, de af den medførte ganske abnorme Tilstande, der er Aarsagen, blandt saa meget andet, ogsaa til den usædvanlige Kursforskel paa de skandinaviske Pengesedler indbyrdes. Hverken Penge eller Varer kan nu bevæge sig under frie Vilkaar. Alt er desorganiseret, er stillet paa Hovedet. Hele den normale Udveksling af Betalingsmidler, hele den sædvanlige Bytten af Varer, er hemmet for hvert Skridt. Forretningslivet er underkastet vidtgaende Indgreb, dets frie Bevægelighed er standset og ophævet. Derfor kan der indtræde, og maa der indtræde, Afgivelser, der ikke lader sig begrænse og beherske, saaledes som under Fredstilstand. Allerede under almindelige Forhold er der mellem Danmark og Sverige en Balance at dække, idet vi indfører Varer fra Sverige for et større Beløb, end vi udfører Varer til Sverige. I de Aar, der ligger nærmest før Krigen, var Forholdet det, at vi indførte med et rundt Tal omtrent for 70 Mill. Kr., medens vi udførte til Sverige for godt 30 Mill. Kr. I 1914 er baade Indførselen og Udførselen steget noget. Indførselen fra Sverige androg 83 Mill. Kr., Udførselen til Sverige 38 Mill. Kr., altsaa der var et Overskud paa omtrent 45 Mill. Kr. For Norges Vedkommende er Forholdet omvendt. Her er der en Overskudsudførsel fra dansk Side, men Tallene er meget mindre end Tallene for Sveriges Vedkommende. Før Krigen beløb vor Indførsel fra Norge sig til omtrent 8 Mill. Kr., vor Udførsel til 18 Mill. Kr.; altsaa vi havde en Overskudsudførsel paa omtrent 10 Mill. Kr. I 1914 var Tallene henholdsvis 17 og 22 Mill. Kr.; vort Overskud altsaa kun 5 Mill. Kr. Jeg gaar ud fra, at Varebevægelsen mellem Landene ikke i den siden da forløbne Tid er blevet i væsentlig Grad ændret; men ikke desmindre er Forholdet det, at vi i Øjeblikket skylder til Norge 70 Mill. Kr. og til Sverige omtrent 40 Mill. Kr., hvilket for Sveriges Vedkommende svarer til et normalt Aars hele Difference mellem Indførsel og Udførsel og for Norges Vedkommende er slaaet langt ud til den modsatte Side af det normale. Hvad er Grunden hertil? Det er den Omstændighed, at Krigen har medført en hel Forskydning i Landenes indbyrdes Omsætningsforhold. For Norges Vedkommende antager jeg, at Forholdet i

væsentlig Grad beror paa, at vi har købt et stort Antal Skibe, men Stillingen baade til Norge og Sverige er paavirket deraf, at vi herhjemme har indkøbt fra andre Lande store Mængder af Obligationer og Aktier, hvorved der for Udlandet, som har solgt os disse Papirer, er skabt Betalingsmidler, som de udenlandske Kreditorer atter har benyttet til at overføre til Sverige og Norge for at dække deres Indkøb der. Det er denne Bevægelse, der har medført, at vi er kommet til at staa i Gæld for et betydeligt større Beløb til Sverige og Norge, end vi vilde gøre under normale Forhold.

Naar man saa spørger, hvilken reel Betydning det har for vor Handel, at der som Følge af Omsætningens Gang er fremkommet en Opgæld, som for Tiden er omtrent 4 pCt. for Sveriges Vedkommende og maaske noget mindre for Norges Vedkommende, saa bør man, hvor meget man end kan finde det uheldigt, at en saadan Forskel er fremkommet, dog vogte sig for at overdrive Betydningen deraf. Kaster vi et Blik paa Kurserne for andre Landes Valuta under Krigen, saa vil man se ganske anderledes Bevægelser. Sterling, der plejer at anses for det fasteste og urokkeligste Betalingsmiddel mellem Landene, har hos os i Løbet af Krigen fremvist Svingninger af op til 19½ Kr. og ned til under 15½; det er en Forskel paa 20—25 pCt. mellem Yderpunkterne. For Marks Vedkommende har Kursen nu længe holdt sig omtrent konstant 30 pCt. under Pari. Hvem der vinder, og hvem der taber ved alt dette, kommer an paa Omstændighederne. Hvis Importen tjener, taber Eksporten, og omvendt. Den, der køber Trælast fra Sverige, taber paa Kursen, og den, der sælger til Sverige, tjener paa den. Det bliver til sidst, maa man antage, nærmest kun Differencen mellem Indførselen og Udførselen, det kan komme til at dreje sig om, naar man vil opgøre, hvor meget Landet som Helhed taber eller vinder. Hvis vi som det normale tager en Indførsel fra Sverige paa omtrent 70 Mill. Kr., vil det, hvis vi regnede 4 pCt. Disagio for hele Beløbet, komme til at dreje sig om henimod 3 Mill. Kr. Naar vi udfører omtrent halvt saa meget herfra til Sverige, vil Tabet antagelig reduceres til Halvdelen. Men naar man endvidere erindrer, at Disagion langt fra i det sidste Aar gennemgaaende har haft denne Højde — Gennemsnittet har i de sidste 12 Maaneder kun været omtrent 1 pCt. —, vil man se, at Beløbet svinder ind